

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ

2024 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	7
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	8
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	8
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	9
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	10
7. DENETİM BULGULARI	10

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Kamu İdaresi Personel Yapısı ve Sayısı	4
Tablo 2: 2024 Bütçe Ödenekleri ve Bütçe Gider Gerçekleşmeleri	6
Tablo 3: 2024 Bütçe Gelir Tahminleri ve Bütçe Gelir Gerçekleşmeleri	6

KISALTMALAR

ATAM : Atatürk Araştırma Merkezi

AYK/Yüksek Kurum : Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu

KHK : Kanun Hükmünde Kararname

RG : Resmi Gazete

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Geçici Görevle Yurt İçi ve Yurt Dışı Görevlere Giden Personelin Konaklama Giderlerinin Doğrudan Teminle Karşılanması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Atatürk Araştırma Merkezi (ATAM) Başkanlığı, T.C. Anayasası'nın 134'üncü maddesi uyarınca, 11.08.1983 tarihinde kabul edilen, 17.08.1983 tarihli ve 18138 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 2876 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanunu ile kurulmuştur. 02.11.2011 tarihli ve 28103 sayılı mükerrer Resmî Gazete'de yayımlanan 11.10.2011 tarihli ve 664 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile yeniden yapılandırılmıştır. Kamu İdaresi, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuna bağlı, ilgili Yüksek Kurumdan ayrı kamu tüzel kişiliği olan dört kurumdan birisidir.

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu (AYK/Yüksek Kurum), 15.07.2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2018/1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile Kültür ve Turizm Bakanlığının "İlgili Kurumu" olarak belirlenmiştir.

Kurumun faaliyetlerini yönlendiren birincil ve ikincil mevzuat şu şekildedir:

Birincil Mevzuat

- 18.10.1982 tarihli ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası,
- 11.08.1983 tarihli ve 2876 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanunu,
- Bakanlıkların kuruluş ve görev esaslarını düzenleyen 27.09.1984 tarihli ve 3046 sayılı Kanun,
- 11.10.2011 tarihli ve 664 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname,
- 15.07.2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2018/1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi,

İkincil Mevzuat

- Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Bilim Kurulu Çalışma Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmelik (RG: 31.07.2012, Sayı: 28370),
- Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Eğitim ve Araştırma Bursları Yönetmeliği (RG: 14.02.2014, Sayı: 28913),

- Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ile Bağlı Kuruluşları Telif Hakkı, Yayın ve Satış Yönetmeliği (RG: 10.04.1985, Sayı: 18721),
- Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yönetim Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Yönetmeliği,
- Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ile Bünyesinde Yer Alan Kurumların Eser, Mal ve Hizmet Satış İşlemlerinde Uygulanacak Usul ve Esaslar,
- Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3'üncü maddesinin (f) Bendi Kapsamında Yapılacak İhalelere İlişkin Esaslar.

664 sayılı KHK'nın 9'uncu maddesinde Kurumun görevleri;

- Atatürk'ün kişiliği, düşüncesi, ilkeleri ve inkılâpları ile Türkiye Cumhuriyeti tarihini ilgilendiren kaynakları ve Cumhuriyet döneminde üretilen temel bilim ve kültür eserlerini incelemek ve yayıma hazırlamak veya hazırlatmak,
- Atatürk, millî mücadele ve Türkiye Cumhuriyeti tarihi ile ilgili Türkçe ve yabancı dillerde yazılmış kitap, broşür, dergi ve benzeri materyali toplamak, bilimsel yöntemlerle düzenlemek, yürütülen faaliyetler kapsamında değerlendirmek, araştırmacıların ve kamuoyunun hizmetine sunmak,
- Görevi ile ilgili konularda bilimsel nitelikli kongreler, konferanslar, seminerler, kurslar, her türlü bilimsel toplantılar, geziler, sergiler düzenlemek; bu alanda yurtiçinde ve yurt dışında düzenlenen bilimsel etkinliklere katılmak,
- Görevi ile ilgili konularda süreli ve süresiz yayınlar yapmak, aynı mahiyetteki yayınları Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre desteklemek, yaptığı araştırma, inceleme, kongre, konferans ve seminerlerin sonuçlarını yayımlamak,
- Görevi ile ilgili konularda inceleme ve araştırma yapacaklara ve lisansüstü çalışmalarda bulunacaklara Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre her türlü destek ve yardımlarda bulunmak,
- Yurtiçinde ve yurtdışında Atatürkçü düşünce, Atatürk ilke ve inkılâpları konuları ile Cumhuriyetimizin kuruluşunu hazırlayan ve Cumhuriyet dönemindeki olayların sebepleri ve gelişmeleri konularında üstün başarılı eserler veren yerli ve yabancı gerçek ve tüzel kişileri Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre desteklemek,
- Görevleri ile ilgili olarak, yurtiçinde ve yurtdışında yerli ve yabancı, resmî ve özel eğitim, bilim, kültür, sanat kurum ve kuruluşları ile araştırma merkezleri, arşivleri ve

benzeri yerlerde ve çeşitli dallardaki araştırmacı, yazar ve sanatkârlarla Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre işbirliğinde bulunmak,

- Görev alanına giren konularda, yurtiçi ve yurtdışındaki yayınları izlemek, incelemek, değerlendirmek,
  - Bütünleşik Bilgi Sistemi dâhilinde, arşiv ve dokümantasyon merkezi, bilgi bankaları ve veri tabanları oluşturmak, özgün telif eserler yazmak veya yazdırmak, bunları yayınlamak, tanıtmak, yaymak ve basılan eserleri kütüphanelere göndermek,
  - Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre, Bütünleşik Bilgi Sistemi dâhilinde, belirlenen öncelikli konularda projeler hazırlamak ya da hazırlatmak; bu projelere katılacak yüksek lisans ve doktora öğrencilerine yurtiçi ve yurtdışı burslar vermek, üstün başarı gösterenleri ödüllendirmek,
  - Cumhurbaşkanı veya ilgili Bakan ve Yönetim Kurulunca verilen diğer görevleri yerine getirmek,
- şeklinde sayılmıştır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

ATAM idari teşkilatı, 02.11.2011 tarihli ve 664 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Merkez Başkanı, Başkan Yardımcısı, İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Müdürlüğü, Strateji Geliştirme Müdürlüğü, Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü personeli ile uzman ve uzman yardımcılardan oluşmaktadır. Taşra teşkilatı bulunmayan Merkezin bünyesinde; amaçlarının gerçekleştirilmesi, görevlerinin tam ve etkin biçimde yerine getirilmesi için ilke kararları almakla yükümlü olan Bilim Kurulu, 664 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uyarınca çıkarılan yönetmelikle oluşturulmuştur.

ATAM Başkanlığı 31 Aralık 2024 tarihi itibarıyla idari personel ve uzmanlardan oluşan toplam 49 personele sahiptir. Kuruma tahsis edilen 91 kadrodan 49 kadro dolu olup tahsis edilen kadronun %54'ü kullanılmaktadır. Personel statüsü ve özlük hakları 2876 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanunu'nda düzenlenmiştir. İdare kadrolarının tespiti, ihdası, kullanım ve iptali ile kadrolara ilişkin diğer hususlar Genel Kadro ve Usulü Hakkında 2 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi hükümlerine göre düzenlenmiş olup kurum personeli 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine tabidir.

Tablo 1: Kamu İdaresi Personel Yapısı ve Sayısı

Ünvan	Toplam Kadro	Dolu Kadro	Boş Kadro
Kurum Başkanı	1	-	1*
Başkan Yardımcısı	1	-	1*
Yüksek Kurum Uzmanı	13	11	2
Yüksek Kurum Uzman Yardımcısı	10	-	10
Strateji Geliştirme Müdürü	1	1	-
İdari işler müdürü	3	3	-
Uzman	1	1	-
Mali Hizmetler Uzmanı	1	1	-
Mali Hizmetler Uzman	1	-	1
Kütüphaneci	3	3	-
Araştırmacı	5	-	5
Mütercim	2	-	2
Programcı	1	-	1
Şef	9	5	4
Sayman	1	-	1
Ayniyat saymanı	1	1	-
Muhasebeci	1	1	-
Memur	8	7	1
Bilgisayar işletmeni	22	13	9
Şoför	3	-	3
Teknisyen	1	1	-
Yardımcı Hizmetler	1	1	-
TOPLAM	90	49	41

*Tedviren görevlendirilmiş olup, kadro boş addedilmektedir.

664 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin "Kurumlar" başlıklı 8'inci maddesinde; Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu ve Atatürk Kültür Merkezi başkanlıklarının, Yüksek Kurumun kuruluşuna dâhil olan Kurumlar olduğu belirtilmiş ancak Kurumların ayrı kamu tüzel kişiliğine sahip oldukları, hizmet ve görevlerini mevzuat hükümleri ile Yönetim Kurulunca belirlenen ilke, politika ve stratejiler doğrultusunda Yüksek Kurum Başkanlığının gözetim, denetim ve eşgüdümünde yerine getirecekleri hüküm altına alınmıştır.

664 sayılı KHK'nın 1'inci ve 22'nci maddeleri uyarınca; Cumhurbaşkanının görevlendireceği Bakana bağlı Yüksek Kurumun görev, yetki ve sorumluluk alanına giren ve önceden kanunla düzenlenmiş konularda yapmış olduğu idari düzenlemeler ilgili Bakanın (Kültür ve Turizm Bakanı) onayıyla yürürlüğe girmektedir.

Atatürk Araştırma Merkezi Cumhurbaşkanlığına bağlı bir kamu kurumudur. Cumhurbaşkanı Kurum üzerindeki yetkilerini bir Bakan aracılığı ile kullanmaktadır. Cumhurbaşkanı veya ilgili bakan gerekirse kurullara başkanlık edebilmektedir.

Kurumun:

- Gözetim nedeniyle Cumhurbaşkanlığı,
  - Bağlı olması nedeniyle ilgili Bakan,
  - Bağlı olması nedeniyle Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu,
  - Eşgüdüm halinde çalışmak durumunda olduğundan, Atatürk Kültür Merkezi, Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumu,
  - Bütçe uygulamaları ve Performans Bütçe konusunda Hazine ve Maliye Bakanlığı,
  - Stratejik Plan, Performans Programı uygulamaları, personel kadroları ve bildirimler nedeniyle Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı,
  - Bilimsel çalışmalar ve Kurum başkanlığı görevi nedeniyle üniversiteler,
- ile ilişkisi bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

ATAM Başkanlığı 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na tabi olup bu Kanuna ekli II sayılı cetvelin "B-Özel Bütçeli Diğer İdareler" bölümünde yer almaktadır.

664 sayılı KHK'nın 26'ncı maddesinde gelir kaynakları şu şekildedir:

- a) Genel bütçeden yapılacak yardımlar,
  - b) Her türlü bağış, yardım ve vasiyetler,
  - c) Yüksek Kurumun ve merkez başkanlıklarının gelirlerinin değerlendirilmesinden elde edilen gelirler,
  - d) Diğer gelirler,
- olarak belirtilmiştir.

Faaliyetlerini 31.12.2023 tarihli ve 32416 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 7489 sayılı 2024 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nun eki cetvelde gösterildiği üzere verilen Hazine Yardımı ve Öz Gelirleri ile gerçekleştirmektedir.

Bütçe Gerçekleşmeleri:

7489 sayılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı 2024 yılı bütçesi yürürlüğe girmiştir. Bütçe Kanunu ile 2024 yılında Kuruma 60.021.000,00

TL ödenek tahsis edilmiş olup, Bütçe ödeneği 2023 yılına göre %186 artış göstermiştir. Bütçe ödeneğinin %83,69'u olan 50.867.059,51 TL kullanılmıştır.

ATAM Başkanlığının ekonomik sınıflandırmaya göre 2024 yılına ait bütçe ödenekleri ve bütçe gider gerçekleştirmeleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2024 Bütçe Ödenekleri ve Bütçe Gider Gerçekleştirmeleri

Eko. Kod	Adı	Yılı İçinde Alınan (TL)	Eklenen (TL)	Düşülen (TL)	Nihai Ödenek (TL)	Harcama (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
01	Personel Giderleri	28.645.000,00	37.000,00	37.000,00	28.645.000,00	26.920.951,19	93,98
02	SGK Devlet Primi Giderleri	3.096.000,00	0,00	0,00	3.096.000,00	2.915.187,85	94,15
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	16.155.000,00	950.000,00	0,00	17.105.000,00	13.924.506,31	81,40
05	Cari Transferler	2.125.000,00	804.000,00	0,00	2.929.000,00	2.401.776,37	81,99
06	Sermaye Giderleri	10.000.000,00	1.850.000,00	2.850.000,00	9.000.000,00	4.704.637,79	52,27
TOPLAM		60.021.000,00	3.641.000,00	2.887.000,00	60.775.000,00	50.867.059,51	83,69

2024 Yılı Bütçe Geliri olarak 60.021.000,00 TL öngörülmüş olup 58.985.038,73 TL gerçekleşmiştir. Toplam gerçekleşen gelirin %95'i 56.417.950,00 TL ile Hazine Yardımı, %1,69'u 1.000.000,00 TL ile Kurumlardan ve Kişilerden Alınan Yardım ve Bağışlar, %3'ü 1.481.649,49 TL ile Teşebbüs Mülkiyet Gelirleri ve 85.439,24 TL ile Diğer Gelirler oluşturmaktadır.

ATAM Başkanlığının ekonomik sınıflandırmaya göre 2024 yılına ait bütçe gelir tahminleri ve bütçe gelir gerçekleştirmeleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 3: 2024 Bütçe Gelir Tahminleri ve Bütçe Gelir Gerçekleştirmeleri

Eko. Kod (800)	Açıklama	Gelir Tahmini (TL)	Gerçekleşen Gelir (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	885.000,00	1.481.649,49	167,41
04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	59.109.000,00	57.417.950,00	97,14
05	Diğer Gelirler	27.000,00	85.439,24	316,44
09	Red ve İadeler (-)	0,00	0,00	0,00
NET BÜTÇE GELİRİ		60.021.000,00	58.985.038,73	98,27

Faaliyet Gerçekleşmeleri:

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığının 2024 yılında Net Faaliyet Geliri 59.386.078,95 TL'dir. 723.268,14 TL'lik Enflasyon Düzeltmesi ile birlikte 2024 yılı Olumlu Faaliyet Sonucu 14.384.573,64 TL olarak gerçekleşmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı 5018 sayılı Kanuna tabi olup bu Kanuna ekli II sayılı cetvelin "B-Özel Bütçeli Diğer İdareler" bölümünde yer almaktadır. Kurum Bütçesinin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesindeki Devlet Muhasebesi Bilişim Sisteminde yürütülmektedir. Faaliyetlerin gerçekleştirilmesi sırasında yıl içinde tahakkuk ettirilen tüm ödeme emri belgeleri Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilgi Sistemine girilmiştir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile aynı Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu/gelir tablosu/kâr-zarar tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli veya envanter defteri.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu

idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu uyarınca iç kontrol sistemi; İdarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, mali bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan mali ve diğer kontroller bütünüdür.

İç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir. 2024 yılı denetimi kapsamında, mezkûr mevzuat çerçevesinde Kurum iç kontrol sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare iç kontrol risklerini tam ve doğru şekilde belirlemiştir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışma (risklerin gerçekleşme ihtimali-olası etkisi belirlenerek önem düzeyine karar verme) yapılmıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtarak “Görevler Ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik

kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, yılda en az bir kez değerlendirilmekte ve değerlendirme sonuçları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmaktadır. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmamıştır. Bu nedenle kontrol sistemine ilişkin denetim çalışması mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Atatürk Araştırma Merkezinin 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Geçici Görevle Yurt İçi ve Yurt Dışı Görevlere Giden Personelin Konaklama Giderlerinin Doğrudan Teminle Karşlanması

Kamu idaresinde görevli personelin geçici görevle yurt içinde ve yurt dışında başka bir yere görevlendirilmeleri söz konusu olduğunda, harcırahın unsurlarından olan ve Harcırah Kanunu kapsamında ödenmesi gereken konaklama bedellerinin, doğrudan temin yöntemiyle karşılandığı tespit edilmiştir.

6245 sayılı Harcırah Kanunu'nun "Yurtiçinde verilecek gündeliklerin miktarı" başlıklı 33'üncü maddesinin (d) fıkrasında, bu Kanun hükümlerine göre gündelik ödenenlerden yurt içinde yatacak yer temini için ödedikleri ücretleri belgelendirenlere, belge bedelini aşmamak üzere gündeliklerinin tamamına kadar olan kısmının ayrıca ödeneceği hüküm altına alınmış, 2024 yılı Bütçe Kanunu (H) cetvelinde ise (d) fıkrasına göre gündelik ödenenlerde görevlendirmenin ilk 10 günü için gündeliklerinin %60 artırımlı miktarının, takip eden 80 günü için gündeliklerinin %50'sinin, müteakip 90 günü için ise müstehak oldukları gündeliklerinin %40'ının esas alınacağı ifade edilerek Harcırah Kanunu'ndaki sınır yeniden belirlenmiştir.

6245 sayılı Kanun'un 34'üncü maddesinin verdiği yetkiye istinaden 18.01.2024 tarihli ve 32433 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 17.01.2024 tarihli ve 8104 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı'nın eki "Yurtdışı Gündeliklerine Dair Karar"ın 4'üncü maddesinin birinci fıkrasında yurt dışına geçici görevle gönderilenlere, seyahat ve ikamet süresinin ilk on günü için ödenecek gündeliklerin %50 arttırılması suretiyle hesaplanacağı, ikinci fıkrasında seyahat ve ikamet süresinin ilk on günü için sınırlı olmak kaydıyla, yatacak yer temini için ödenen ücretin fatura ile belgelendirilmesi şartıyla, artırımlı gündeliklerin %40'ına kadar yapılan yatacak yer teminin masrafı için bir ödeme yapılmayacağı, %40'ın aşılması halinde aşan kısmın %70'inin ayrıca ödeneceği, diğer yandan yatacak yer temini için günlük ödenecek ilave bedelin, Karar'a ekli cetvelin 1-3 numaralı sütunlarındaki unvanlarda bulunanların artırımlı gündeliklerinin %100'ünden, 4-8 numaralı kadrolarda bulunanların artırımlı gündeliklerinin %70'inden fazla olamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer verilen hükümlerden anlaşılacağı üzere, gerek yurt içinde gerekse yurt dışında bir yere geçici olarak görevlendirilen personele, görevde buldukları süre içerisinde yatacak yer temini bedelinin ödenmesinin temel şartı bu masrafın görevlendirilen kişi tarafından fatura ile belgelendirilmesidir. Doğal olarak bu belgelendirme işlemi geçici görevin tamamlanmasını gerektirmektedir. Yatacak yer temini için ödenecek ücretler, kişinin gündeliğinin belirli bir oranına göre hesaplanması gerektiğinden ve belirli üst sınırları

geçemeyeceğinden, söz konusu hesaplamaların doğru bir şekilde yapılabilmesi için görevintamamlanmasından sonra beyanname ve ekindeki belgelerle birlikte ilgili ödeme birimine sunulması önem arz etmektedir.

Buna rağmen kamu idaresi tarafından çeşitli şehirlere geçici görevle gönderilen personel için konaklama bedellerinin doğrudan temin yöntemiyle karşılanarak ödendiği görülmüştür. Yukarıda açıklandığı üzere 6245 sayılı Kanun çerçevesinde personelin bir başka yere geçici olarak görevlendirilmesi sebebiyle yapılacak ödemelerde söz konusu Kanun'daki usullerin dikkate alınması gerekmektedir. Söz konusu hükümlere rağmen geçici olarak gerek yurt içinde gerekse yurt dışında görevlendirilen personel için göreve başlamadan yatacak yer temini ihtiyacının doğrudan temin yöntemiyle kamu idaresi tarafından karşılanması, Harcırah Kanunu ile belirlenen usulün göz ardı edilmesi yanında söz konusu sınırlamaların aşıp aşılmadığı kontrolünün yapılmasına da engel olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında Bulguda söz konusu edilen yurt içindeki ve yurt dışındaki yerlere yapılan geçici görevlendirmelerde, konaklama bedellerinin doğrudan temin yöntemiyle karşılandığı kabul edilmekle birlikte ilgili personel hakkında sadece gidiş ve dönüş günleri için harcırah ödemesi yapıldığı belirtilmiştir. Bununla birlikte görevlendirmelerde esas olan 6245 sayılı Harcırah Kanunu'ndaki usullerin uygulanması gerekirken bu usule uyulmamış ve gidiş ve dönüş için harcırah ödenirken diğer günler için konaklama bedelleri doğrudan temin yöntemiyle karşılanmıştır.

Bu itibarla, kamu idaresi tarafından gerek yurt içinde gerekse yurt dışında görevlendirilen personelin konaklama ihtiyacının doğrudan temin yöntemiyle değil Harcırah Kanunu'ndaki usullere göre karşılanıp ödenmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>